

gnour, jalous e manèfle, venguéron trovà lou rei»; *maneflejà* tr., intr., «flagorner, s'insinuar auprès de qqn. ---»; amb cita «troumpà li gènt, mentí, *maneflejà*, / contro degun jamai l'ai assajà» d'un altre provençal, en el matís «pateliner, faire des cancans», «se *maneflejavo* uno istòrio, / d'uno poumo, d'un serpatàs», en Lafare-Alais, que deu ser del Gard; també *maneflejaire*, *maneflige*; i un abstracte *manèflo* «cancan, comèrage, flagornerie».

DERIV.: *Manifassejar* [«tr. manejar arbitràriament alg. co., intr. ficar-se en negociis o assumptos», Belv.]. «lo record d'un escolà major, hagut en la ieglésia, quan en Carlets y jo hi jugàvam», Pons Mass. (*Colla del C. ix*, 104); «a més de secretari, lo qu'equival a dir que *manifasseja* a son albir tot lo del comú, és hostaler y gavellayre, y a casa seva --- hi van a raure tots els comarcans, als que serveix, al preu que vol ---», MrnVayreda (*Sang Nova III*, vii, 199).

Un derivat bearnès d'aquesta família el lleigeixo ja en un document pastoral del Cartulari d'Ossau, any 1356: «pusquen e deyen carnalar los bestiers estranis, d'apleyte, lheyte e *manifessete* que trobarén en lo portz» (93.6): *d'apleyte* és 'aplegadissos', possiblement referint-se a grans dules o ramats comunals, *de lheyte* és 'de tria, seleccionats', i sembla que *manifessete* es refereixi a les bèsties que hi portin persones individuals i no autoritzades: potser hi ha, doncs, un altre derivat de MANIFICIUM, cosa factícia, de pastor o ramader empenedor; i la terminació *-ete*, més que un veritable diminutiu seria un eco de la terminació dels paral·lels *apleyte* i *lheyte* que tendien ja fonèticament a reduir-se a *-ete* (així si no és resialla d'un *manifete MANU FACTA X *manifesser*).

Manifasseig. *Manifasseria*. *Maneflejar* (localment *manifllejar*). *Manefleria*. *Manifleta*.

Marmessor [fi S. XIII], diferenciació del primitiu *manmessor*, del ll. MANŪMISSOR, -ŌRIS, derivat de MANŪMITTĒRE 'alliberar (esclaus)' (pròpiament a *manū emittere* 'enviar-los lluny del poder o *manus* de l'amo'): nom que es donà a l'executor testamentari, per tal com li solien encarregar la manumissió dels serfs fidels, per després de la mort del possessor. «Cascú dels precursors del cardenal fahien inquisició, contra lo bisbe o l'arquebisbe d'aquella terra, si havia destrets los *marmessors* que deguesen complir los testaments; e si negun bisbe o arq. n'era estat negligent, ni de part era n'acusat al cardenal, lo cardenal punie-l segons que li era viyares», *Blanq.* (*NCl.* II, 226.26); «e-ls testaments poden ésser testimonis los *marmessors*», *CostTort.* (Ol., p. 169; més en *DAg.*).

L'*InvLC* dona testimonis d'aquesta forma, des de 1314 («los ditz *marmessors* ---», *RLR xxx*, 259); però en l'antiga documentació rossellonesa, allí aplegada, apareix encara molt sovint amb la *n* etimològica mantinguda, en moltes desenes de casos, fins a fi S. XIV, i 1419 i tot. Citem-ne alguns: «entenen a vendra los *manomessors* del testament d'En P. Lauret, la sisena part del deuma d'Orbanyà, així co és --- de lana, de carnalatge, de po<1>ls, e de porcelts», 1308 (*RLR VIII*, 49); *manemessors*, bis, i *manumissors* (moltes ve-

gades) 1314 (*RLR xxx*, 260); «a coneguda dels meus *menemors*» creu llegir P Vidal en un de 1323 (*RLR xxxii*, 543), ço que ell esmena en *menem[ess]ors* (també podria ser lectura defectuosa per *menmesors* o *menemors*); per contaminació dels mots com *metedor* o *manumetedor* apareix també *manumessedors* en un doc. de 1305 (*RLR VII*, 45). Altrament la tradició notarial conservà semblants arcaïsmes fins al S. XVII: «com a *manimassors* y executors del darrer testament de Guillem Casasala», *Libre Roig* de Prats de Molló (1643, f° 155v), *manimassor* l'any 1657 (Desplanque, *Arch. Thuir*, 102a). *Comarmessor*.

S'estengué l'ús del mot fins als antics docs. de l'Orient castellà: *manumissor* id. figura en el tractat aragonès de Vidal Mayor, mj. S. XIII (gloss. de Tilander), i *marmesores* figura a Múrcia en una lletra de c. 1430 i en les *Constituciones* de Cartagena de 1323-68 (GaSoriano, p. 196). A diferència del Nord, almenys no ho veig en occità antic, llevat del mot afí *marmessió* f. «abandon, cession d'une chose» registrat en el gloss. del S. XII, dels *Docs.* p. p. Clovis Brunel.

DERIV.: *Marmessoria* [1340]. Les males monges solen «procurar / que puxen vendre / --- / axí com a mercaders, / o procurar-sè afers, / embaxeries, / o bé arbitracions, / causes, avocacions, / *marmessories*, / procures, dispensacions: / per les quals coses ill puxen / haver diners / ---», en un poema prosificat després per Eiximenis, *Llibre de les Dones*, § 301 (*EntreDL* I, 201.14). Cultismes i amb el sentit de l'Antiguitat: *manumitir*; *manumis*; *manumissió*; *manumissor*.

Manllevar [c. 1100] «40 uncias che *manlevà* de Bg. Bernard» en un doc. de 1094-1110 (*BABL VII*, 406). Compost del ll. MANŪ LEVARE, pròpiament a *manū levare* 'llevar de la mà o poder (d'algú)'.⁹ Un dels matisos més antics és 'pendre queviures en manlleu, sense pagar de moment': «que-ls oficials *menleven* tro a cap del mes, que sien pagats; item que no compren ren a barata ne a carestia, que no-ls sia pres en comte sinó axí com valgués», 1286 (CaCandi, *MiscHiCat.* II, 316); defensant-los contra la usura, es preceptua que no els cobrin interès pel que encara no poden pagar ni els encareixin la mercaderia, i ja pagaran al cap del mes quan cobrin.

Però des del principi també apareix el mot *manllevar* amb el matís actual de 'demanar diners en préstec': «e-l rey --- ha manada una quèsta fer en esta ciutat, qui serà molt gran, e costarà a mi mil sols, los quals hauré a *manllavar* de juheus», «port aquest present que veets al jutge e als avocats --- e encara lus port diners, los quals he *manlevats* a gran usura», Llull (*NCl.*, *Merrav.* II, 130; *Blanq.* I, 229.7). És clar que també s'aplica a objectes altres, que no són propis i que es reben d'altri: «Per tal guisa se compon / los vels, que los sia vist / lo pits, e qu'axí provoquen / los hòmens a cobejar-les; / les quals coses són a gran / damnació de lurs ànimes. / Cabelleres *manllevides*, / segons que lus és vijares / que les ret' açò pus belles; / correges, bosses e anelles / diverses, multiplicades / ---», prosificat per Eiximenis en el *L. d. l. Dones* canviant-hi en